

До Народно Събрание
на Република България
На вниманието на
Г-жа Цеца Цачева
Председател

До Комисия по правни въпроси
На вниманието на
членовете на комисията

Относно Законопроект за приемане на Закон за защита при свръхзадълженост на физическите лица / сигнатура № 554-01-30, внесен на 12.02.2015 г. от група народни представители.

Уважаема госпожо Председател на Народното Събрание на Република България,
Уважаеми госпожи и господа народни представители,

Излагаме на вашето внимание становището на Асоциация за Отговорно Небанково Кредитиране (АОНК) във връзка с внесен на 12.02.2015 г. в Народно Събрание на Република България, законопроект за приемане на Закон за защита при свръхзадълженост на физическите лица.

Твърдим, че посоченият законопроект има пряко и непосредствено отражение върху търговската дейност на членовете на нашата Асоциация, което мотивира наличието на правен интерес от представяне на настоящото становище.

Считаме, че законопроектът урежда важни обществени отношения по изключително лаконичен начин (съдържа само 33 члена), както и че поради противоречие с нормативната уредба, същият изисква, за да влезе в сила, промяна в:

1. Регламенти и Директиви на Европейския съюз, които са инкорпорирани във вътрешното ни законодателство.
2. Конституцията на Република България.
3. Закона за нормативните актове.
4. Действащи нормативни актове в Република България, някои от които Кодекси с по-висок ранг.
5. Самият проектозакон, за да се отстранят от него вътрешнопротиворечиви разпоредби.

Бихме искали да привлечем вашето внимание и върху факта, че настоящият законопроект е изготвен и внесен в отсъствие на обсъждане със заинтересованите страни и без анализ на последствията.

Считаме, че приет в този си вид, законопроектът може да доведе до:

1. Блокиране, поради свръхнатовареност, на дейността на районните съдилища.
2. Непланирано, лавинообразно и трайно натоварване на Държавния бюджет.
3. Преустановяване, поради правна несигурност, на кредитирането на физически лица извън тези притежаващи значими и ликвидни материални активи, с което ще се задълбочи и сега съществуващия проблем на изключване от кредитния пазар на широки слоеве от населението.

Уважаема госпожо Цачева, уважаеми госпожи и господа народни представители, като оставаме на ваше разположение за открит диалог по споменатия законопроект, ви засвидетелстваме своите най-искрени почитания.

Председател на АОНК:

Неделчо Спасов
София, 16 април 2015 г.

Приложение: Становище на АОНК във връзка със Законопроект за приемане на Закон за защита при свръхзадълженост на физическите лица (9 стр.)

ДО КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

**СТАНОВИЩЕ НА АСОЦИАЦИЯТА ЗА ОТГОВОРНО НЕБАНКОВО
КРЕДИТИРАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ПРИЕМАНЕ НА
ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ПРИ СВРЪХЗАДЪЛЖЕНОСТ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА,
СИГНАТУРА № 554-01-30, ВНЕСЕН НА 12.02.2015г. ОТ ГРУПА НАРОДНИ
ПРЕДСТАВИТЕЛИ**

Уважаема г-жо Председател на Народното събрание на Република България,
Уважаеми дами и господа народни представители,

Излагаме на Вашето внимание становище на Асоциация за отговорно небанково кредитиране във връзка с внесен на 12.02.2015г. в Народно събрание на Република България законопроект за приемане на Закон за защита при свръхзадълженост на физическите лица.

Твърдим, че посоченият законопроект има пряко и непосредствено отражение върху търговската дейност на членовете на нашата Асоциация, което мотивира наличието на правен интерес от представяне на настоящото становище.

Представеният законопроект си поставя за цел да уреди обществени отношения с особена значимост, като създаде нормативна уредба, касаеща свръхзадължията на физическите лица, уреждането на имуществените им отношения с кредиторите и прекратяването на състоянието на свръхзадължията след изпълнението на определени фактически и правни действия.

След като се запознахме с разпоредбите на посочения законопроект, прави впечатление, че същият урежда толкова важни обществени отношения по един изключително лаконичен начин /съдържа само 33 члена/, като:

1. Съдържа разпоредби, които пряко противоречат на Конституцията на Република България - нормативен акт с най-висок ранг в Република България и с пряко приложение при уреждане на обществените отношения между правните субекти.
2. Съдържа разпоредби, които пряко противоречат на приложими и инкорпорирани във вътрешното ни законодателство Регламенти и Директиви на Европейския съюз.
3. Създаването на законопроекта пряко противоречи на нормите на Закона за нормативните актове – нормативен акт, който пряко урежда усъвършенстването, подготовката, издаването и прилагането на нормативните актове в Република България.
4. Съдържа разпоредби, които пряко противоречат на основни принципи на българското гражданско право, какъвто е принципът на равнопоставеност на страните в материалните и процесуални отношения.
5. Съдържа разпоредби, които пряко противоречат на други разпоредби от действащи нормативни актове в Република България, някои от които Кодекси с по-висок ранг.
6. Съдържа вътрешнопротиворечиви разпоредби и празноти.

Ще започнем нашето изложение с противоречията на законопроекта с разпоредбите на Закона за нормативните актове, с оглед спазването на хронологията по

изготвянето на самия законопроект като цяло, а след това ще се спрем и на противоречията в неговото съдържание.

I. Противоречие със Закона за нормативните актове/ЗНА/. Пороци при самото изготвяне на Законопроекта.

Съгласно чл.3 от ЗНА - „Законът е нормативен акт, който урежда първично или въз основа на Конституцията обществени отношения, които се поддават на трайна уредба, според предмета или субектите в един или няколко института на правото или техни подразделения“. От посочената разпоредба може да се направи напълно обоснования извод, че всеки закон в Република България следва да бъде съобразен с разпоредбите на Конституцията, като основни принципи върху които следва да бъде изграден обществения и правов ред.

Съгласно чл.9. от ЗНА – „Разпоредбите на нормативните актове се формулират на общоупотребимия български език, кратко, точно и ясно“.

Съгласно чл.26. от ЗНА - „Изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на обоснованост, стабилност, откритост и съгласуваност“.

И трите посочени разпоредби на ЗНА са нарушени при изготвянето на този законопроект. Същият противоречи на конституционно прогласените принципи на равнопоставеност на българските граждани /чл.6 от Конституцията/ и закрила на инвестициите и стопанската дейност на български и чуждестранни граждани и юридически лица /чл.19, ал.3 от Конституцията/.

Законопроектът съдържа изключително непопулярни за езика на нормативните актове понятия като „разточителство“, „инцидентни доходи“, „приблизителна стойност“, „временни затруднения“, „притесняване“, „невнимание“, „основателно безпокойство“, „разумно очаквани доходи“ и др. за които липсват правни дефиниции и точно определяне, което неминуемо води до създаване на противоречия в тълкуването, противоречива съдебна практика, което води до липса на трайно уреждане на тези обществени отношения – нещо, което е изрично посочено в чл.3 от ЗНА.

При изготвянето на Законопроекта липсват правен и икономически анализ, финансова обосновка и оценка на въздействието от законопроекта, което е в пълно противоречие на ЗНА и създава опасен прецедент. Законопроектът има за цел да уреди отношения с изключително сериозно обществено и социално проявление, посочва определящи за свръхзадължеността на физическите лица размери на задължения /5 000 лева./, посочва проценти на очевидно несъответствие на приходи към задължения и др. без абсолютно никаква икономическа и финансова обосновка и без съгласуваност с заинтересованите субекти от прилагането и изпълнението на закона. От мотивите на законопроектът не става ясно как са определени тези цифри, проценти, срокове, какви са използваните методи за оценка, измерване, анализ? Законопроектът е изпълнен с празноти, които не могат да бъдат запълнени с тълкуване на другите разпоредби от същия, като на тях ще се спрем по-долу в изложението ни.

II. Противоречие с Конституцията на Република България. Противоречие с основни принципи на гражданското право на Република България.

Съгласно чл.6, ал., от Конституцията на Република България всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на

раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или **имуществено състояние**.

Посоченият принцип на равнопоставеност между страните е фундаментът на гражданско – правния ред на Република България. Съгласно същият на субектите следва да се осигурява равенство пред закона, равна възможност за придобиване на субективни права, за извършване на правомерни юридически действия, признаването на равна правоспособност и дееспособност и равни условия за проявяването ѝ.

Законопроектът е в разрез и с принципа за справедливост в правото, чрез който се постига баланс в отношенията между страните, като приложението му е субсидиарно и касае равнопоставеност при съчетаване на интересите на правните субекти.

Явното противоречие с посочения принцип започва още с прокламирането на целта на законопроекта, същият ясно посочва, че цели да прекрати състоянието на свръхзадълженост на длъжниците, но в целта на закона липсва съдържание относно справедливото удовлетворяване на кредиторите. Това, за съжаление, напълно се потвърждава и от съдържанието на законопроекта. Цялото производство от стартирането на процеса по предявяване на свръхзадължността до приключването му зависи от добрата воля на длъжника. Процедурата започва с молба от длъжника, който се предполага, че напълно добросъвестно следва да декларира всички свои кредитори, имущество, вземания – чл.7, ал.1. Молбата се разглежда в закрито заседание, като е предвидено, че решението, в частта относно поставянето на длъжника под защита, е окончателно. По съществуващото си законопроекта урежда едностранен процес, който е в пълно противоречие с принципа на състезателност между страните и правото всяка страна в едно правоотношение да бъде изслушана от съда, преди да бъде постановен акт, който има значение за нейните права и интереси, както и задължението на съда да осигури на страните равна възможност да упражняват предоставените им права като прилага закона еднакво спрямо всички. Напълно предвидимо и нормално би било в такъв процес длъжникът да твърди, че е свръхзадължен, както и да носи доказателствената тежест да докаже този положителен факт, както и да докаже отрицателния факт, че липсват у него материалните активи, които да удовлетворят неговите кредиторите. Кредиторият от своя страна следва да има правото да оборва неговата теза, съдът наред да влезе в ролята си на арбитър и да преценява доказателствата поотделно, но и в тяхната съвкупност.

В чл.7, ал.2 в дванадесет точки са изброени всички необходими документи, които следва да съпътстват молбата – образец, подадена от страна на длъжника. Интерес представлява чл.7, ал.2, т.1 (към края на текста), изисква се посочване на „.....приблизителната им стойност.....“. Ясно е, че законопроекта, с оглед облекчаване на длъжника цели да спести назначаването на вещо лице - една от основните фигури във всеки съдебен процес, с богато историческо минало, датиращо още 16-ти век, инкорпорирано в текстовете на *Constitutio Criminalis Carolina*. По този начин ще се създаде прецедент в законодателството, като се обединява правната фигура на длъжника, с тази на вещото лице, чиито специални знания, в повечето случаи решават изхода на даден съдебен процес. Преценката за предоставените данни от длъжника е оставена на неговата добросъвестност, която в настоящия законопроект е приравнена на необорима презумпция и правна категория.

Наистина законопроекта предвижда наказателна отговорност за декларирането на неверни данни от страна на длъжника в чл.7, ал.5, но след това на практика суспендира тази разпоредба с възможността същият да допълва своята декларация без ограничение в срока по чл.26, ал.1 /три годишен срок/, с изключително непопулярния мотив „невнимание“, понятие без правна дефиниция, което де факто позволява на

длъжника да прави безбройни допълвания на своята декларация в посочения срок. Освен тази санкция /която на практика е неприложима предвид изложеното/, няма нито една друга предвидена такава в случай на доказана недобросъвестност от страна на длъжника при стартирането на процеса и неговото развитие. За кредиторите, обаче е предвидена изрична санкция ако упражнят своето конституционно заложеното право да търсят удовлетворяване на своя материален интерес /чл.32 от Законопроекта/.

На кредиторите е дадена ограничена възможност да обжалват решението само в частта, касаеща несеквестируемото имущество, като разполагат с изключително кратък и преклузивен срок – 7 дни от обявяването в предвидения особен регистър. Отново посочваме, че предвиденото производство е едностранно /протича без участието на кредиторите/, като произнасянето е в закрито съдебно заседание. Това означава, че съдът взема предвид единствено твърденията на длъжника, които е нормално да се очаква, че ще целят да докажат колкото се може по-влошено финансово положение и свръхзадължнялост и постановява акт без да е възприел каквито и да било възражения от страна на който и да било от кредиторите на длъжника. Едва след постановяването на решението, даден кредитор може да разбере за него и да предяви своите претенции, като определения срок от 7 дни е крайно недостатъчен, дори може да се определи като обективно невъзможен за изпълнение при кредитори с голям брой длъжници, тъй като реално те ежедневно следва да извършват огромен брой справки в особения регистър, с оглед възможността даден длъжник от цялото им портфолио да е преминал през посоченото закрито заседание на съда.

Законопроектът в противоречие с Конституцията въвежда вътрешна неравнопоставеност и между самите кредитори, като в чл.11, ал.2 определя, че допълване на списъка с кредиторите, може да изискват само кредитори със съдебно установени вземания, без да посочва какво следва да се приеме относно кредиторите с висящи производства, както и кредиторите с извънсъдебно признати вземания от страна на длъжника, но непосочени в неговата декларация. Отново сме изправени пред пълно противоречие с принципа за равнопоставеност на правните субекти и то при положение, че други действащи нормативни актове – Закон за задълженията и договорите, Търговски закон и други специални на тях закони ясно посочват кога едно лице има качеството кредитор. Оттук следва да бъде направен извод, че всеки кредитор, който твърди, че има вземане към определен длъжник също следва непрекъснато да следи информацията в особения регистър, с оглед необходимостта веднага след узнаването на факта, че неговия длъжник е в производство по свръхзадълженост, да предяви своето вземане по съдебен ред, за да не пропусне възможността да заяви своето намерение да се допълни неговото вземане в списъка в кредиторите, което ще означава извънредно наговарване на съдилищата в Република България, а предвид преклузивните срокове за участие в процедурата по свръхзадължнялост много от кредиторите с, впоследствие, съдебно установени вземания на практика ще бъдат лишени от участие, което е далеч от справедливостта. Не става ясно какво се случва с вземания на кредитори, които са образували заповедни производства срещу своите длъжници, те следва ли да попадат под определението „съдебно установени“ вземания или не? От друга страна като следствие от множеството дела срещу един длъжник, дългът на същия ще нарасне значително с присъдените съдебни разноси, които не биха се претендирали при нормално развитие на облигационната връзка между страните.

Липсата на равнопоставеност между страните от своя страна противоречи и на друга норма от конституцията на Република България, а именно чл.19, ал.3, която ясно посочва, че законът следва да закриля стопанската дейност на български и чуждестранни граждани и юридически лица. Много от кредиторите, които ще попаднат под „ударите“ на този законопроект са именно банки и дружества, които имат за

основен предмет на търговска дейност - предоставянето на кредити /лизингови компании и финансови институции/, като поради липсата на възможност да защитят своите законни права и интереси при едни равнопоставени условия и процедури, ще претърпят необосновани загуби.

Разпоредбата на чл.24, ал.2 отново е пряко доказателство за липсата на равнопоставеност между страните - на длъжникът е предоставена възможност неограничен брой пъти да прави възражения за несеквестрируемост във всеки етап на принудителното изпълнение. Това само по себе си неминуемо стига до саботиране на изпълнителния процес и в разрез на присъщите за него бързина и ефективност. Предвидена по този начин правна възможност, необезпокоявано, без страх от никаква санкция, длъжникът може постоянно да прави неоснователни възражения за несеквестрируемост. Злоупотребата с процесуални права в изпълнителния процес няма как да бъде санкционирана, поради липсата на административно-наказателна разпоредба.

III. Противоречие с разпоредби от действащи нормативни актове в Република България.

Считаме, че възможността на длъжника, предвидена в чл.5, ал. 1, да търси защитата при свръхзадълженост от районния съд по настоящия си адрес, създава предпоставки за лавиране и „миграция“ на длъжника. Съгласно българското законодателство същият има неограничена административна възможност да сменя настоящия си адрес и „подбере“ желан от него съд, което максимално да затрудни участието на кредиторите на един по-късен етап. Липсва й административно-наказателна санкция за такова процесуално поведение на длъжника. От друга страна в чл.9, ал.2 е вменено задължение на съда, който се произнася по въпроса за свръхзадължеността, което се свежда до изпращане за обявяване в особения регистър препис от съдебните актове в деня на постановяването им или най-късно на следващия работен ден. Съдът обявява в регистъра и всички предвидени в този закон документи по делото в еднодневен срок. Срокът, който е предоставен на съда, считаме за трудно изпълним като по този начин обслужващата съда администрация ще е заставена да изпълнява кратки императивни срокове, което доста ще затруднява и забавя тяхната текуща дейност.

Следва да се отбележи, че в чл.6. законопроекта предвижда освобождаване на длъжника от заплащане на държавните такси в това производство. Нещо повече, в алинея 2 от същия член е предвидена безплатна правна помощ за същия. Тъй като длъжникът не дължи каквито и да било такси по разглеждане на неговата молба и се касае за особен вид охранително производство, то няма каквато и да било пречка, при постановен отказ, същият да подаде неограничен брой последващи молби със същото основание, което от своя страна означава неопределим обем на нарастване на делата в деловодствата на районните съдилища и като цялото забавяне на процеса по правораздаване в Република България.

Всичко изложено дотук в тази част пряко противоречи на чл.13 от Гражданско – процесуалния кодекс /ГПК/, който предвижда необходимостта делата да бъдат разглеждани и решавани в разумни срокове.

Налице е и друго противоречие с разпоредбите на ГПК.

В чл. 11 от законопроекта са изброени необходимите реквизити на решението за обявяване на дадено физическо лице за свръхзадължено. Съгласно ал.3 от същия член съдът определя несеквестрируемото имущество и несеквестрируемите доходи. Кое имущество е несеквестрируемо, обаче, вече изрично е определено в чл. 444 и чл.446 от

ГПК като са изброени изчерпателно кои вещи и вземания се явяват несеквестрируеми, т.е. представеният проект за нормативен акт, се опитва наново да уреди, вече уредени обществени отношения свързани със защитата на имуществото и доходите на физическо лице-длъжник. Тази разпоредба отново противоречи на Закона за нормативните актове - Чл. 10. (1) „Обществени отношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен“.

В чл.13, ал.2 от законопроекта, решението, с което молбата се уважава, може да бъде обжалвано в едноседмичен срок от длъжника и от кредиторите, в частта относно несеквестрируемото имущество и несеквестрируемите доходи. Видно от правната норма, кредиторът е лишен от възможността да обжалва решението, на някое от законовите основания: нарушения в материалния закон; нарушения на съдопроизводствените правила; решението е неправилно; необосновано и по този начин да поиска неговата отмяна, тъй като решението е окончателно, макар, че може да бъде явно порочно. Така посочената норма противоречи на чл.8, чл.9 и чл.10 от ГПК.

Съгласно чл.23. от законопроекта всеки кредитор може да иска да бъдат обявени за недействителни спрямо него действията, които го увреждат, по реда на чл. 135 от Закона за задълженията и договорите. Исковата молба се обявява в особения регистър. Останалите кредитори могат да встъпят в делото в тримесечен срок от обявяването. Предложената правна норма влиза в пряка колизия с чл.218 от ГПК, тъй като значително съкращава предвидените преклузивни срокове в нормативен акт, от висок ранг. Съгласно чл.218 от ГПК: „Трето лице може да встъпи в делото до приключване на съдебното дирене в първата инстанция, за да помага на една от страните, ако има интерес решението да бъде постановено в нейна полза“. Факт е, че е необходимо доста време за насрочване на делото, размяна на искова молба и отговор на искова молба, изготвяне на проекто-доклад по делото и т.н. В общия случай отнема много повече от 3 месеца, както предвижда законопроекта, за да встъпи едно лице в съдебен процес, решението на който би бил в негова полза.

IV. Вътрешнопротиворечиви разпоредби и празноти в законопроекта

Едно от основните изисквания при строежа на правните норми е същите да имат яснота и стегнатост.

Още в чл.3, ал.1 от законопроекта е посочено, че от разпоредбите му могат да се ползват длъжници, които са добросъвестни. За недобросъвестен се счита длъжник, който е изпаднал в свръхзадълженост в резултат на извършено от него умишлено престъпление, станал е свръхзадължен преднамерено, поел е задължение без намерение да го изпълни или за да увреди кредитор, или е станал свръхзадължен поради разточителство. Основанията, освен първото, са част от вътрешния мир на длъжниците, строго субективни са и на практика доказването им е изключително затруднено, което е поредното потвърждение, че длъжникът получава привилегировано положение спрямо своите кредитори.

Анализирайки нормата на чл. 3, ал. 3 /*“Защита при свръхзадълженост по този закон може да получи физическо лице със задължения в размер 5000.00 лв“*/и прилагайки методите на правно тълкуване можем да стигнем единствено до извода, че адресати на правните предписания могат да бъдат единствено и само физически лица със задължения, възлизащи точно на 5000.00 лева. Не става ясно дали се касае за дълг по главници, лихви, неустойки, такси, разноски. Проблемът се задълбочава, с оглед на това, че при тези задължения в повечето случаи тече ежедневно законна лихва за забава. В този ред на мисли, физически лица, които попадат под закрилата на този закон днес,

няма да могат да се ползват от него утре, тъй като задължението им вече ще има друг материален израз.

Явно вътрешно противоречие се наблюдава и при разпоредбата на чл. 14, т.1 от Законопроекта, като е посочено, че от деня на вписване на решението в особения регистър всички задължения на длъжника стават изискуеми, което на практика означава тези задължения да станат изискуеми за втори път, тъй като съгласно чл. 11, ал.2 кредиторите се присъединяват със съдебно установени вземания. В този ред на мисли, за да стигнат до съд и да бъдат установени, то те задължително преди това са станали изискуеми, в противен случай кредиторът не би могъл да потърси по съдебен ред своята имуществена претенция.

Противоречива е и разпоредбата на чл.11, т.2: *„непаричното задължение се превръща в парично по пазарната му стойност към датата на решението, освен ако задължението е за изработка или услуга с материали на клиента“*, тъй като считаме, че постановеното решение не може да има конститутивно действие - „непаричното задължение се превръща в парично“, защото съдът е сезиран с молба-образец, а не с иск.

Неясен остава и отговорът на въпроса, през времето на обжалване на решението на съда съгласно чл. 15, дали производството по защита спира или продължава своя ход, както и дали този ход може да бъде спрял по искане на кредитор.

С оглед краткостта на настоящото становище ще посочим без претенция за изчерпателност още няколко важни пропуски:

1. Не става ясно от кой момент ще бъде прогласена свръхзадълженост на длъжника.
2. Как ще бъде осигурен достъп на кредиторите до особения регистър и ще предвижда ли той възможност за извършване на неограничен брой справки за единица време, предвид необходимостта от такива за някои от кредиторите с голям брой длъжници /банки, мобилни оператори, факторинг дружества, ЕРП, Топлофикационни дружества, финансови институции, лизингови компании и др./.
3. Кой следва да бъде съдебният изпълнител в производството и кой го сезира? Кой заплаща разходите на съдебния изпълнител?
4. Кой открива особената сметка на името на длъжника и какво следва да се случи, ако длъжникът не внася своите доходи по посочената сметка?
5. Какво се разбира под понятието „общ ред“ при осребряване на имуществото на длъжника?
6. В какъв срок от обявяването на свръхзадължнялостта следва да започне производството от страна на съдебния изпълнител?
7. Какво следва да бъде правното положение на солидарните длъжници в един такъв процес и как той следва да се отрази върху тяхното имуществено състояние?
8. Какво следва да бъде правното положение на съпруга/съпругата на длъжника? В законопроекта е допусната неточност относно необходимостта да бъдат декларирани половината от влоговете в банка, които са СИО, тъй като с новите промени на Семейния кодекс, влоговете в банка се съставяват СИО.
9. Какво следва да бъде правното положение на наследниците на длъжника, в случай на неговата смърт?
10. Кой следва да е компетентен съд при приложението на чл.29, ал.3 от Законопроекта.

С оглед на гореизложеното следва извода, че толкова сложни и чувствителни обществени не следва да се уреждат толкова абстрактно и при противоречия с други приложими закони и основни принципи на гражданското право и правов ред. Явната неравнопоставеност между възможностите за защита на длъжника и кредиторите води до възможност на длъжника, чрез един много облекчен процес да се освободи от задълженията към кредиторите и да се облагодетелства от неправомерното си и недобросъвестно поведение, без да търпи санкции. Приемането на законопроекта в този вид неминуемо ще навреди сериозно на кредиторите, като им причини необосновани и несправедливи загуби, а от друга страна ще опорочи финансова дисциплина на длъжниците. Това може да доведе до съкращаване на работни места и излишно натоварване на бюджета със социални плащания. Имайки предвид, че основни кредитори в Република България са българските банки, дружествата, предоставящи битови услуги и др., ясно можем да допуснем, че този законопроект в тази си редакция ще навреди сериозно на цялата икономическа и финансова система в страната.

V. Противоречие с право на Европейския съюз

След преглед на мотивите към законопроекта става видно, че вносителите се позовават на Регламент (ЕО) № 1346/2000 на съвета от 29.05.2000г., върху който се гради основната теза за необходимост от такъв закон, но впечатление прави избиращелното представяне на клаузи, които „ползват“ вносителите, без да бъде разгледан Регламентът в неговата цялост.

Законодателят представя своите мотиви към законопроекта, базирайки се на заложеното в чл.9 от мотивите на горепосочения нормативен акт, който има приоритет пред вътрешното законодателство на Република България. Съгласно същия: *„Настоящият регламент следва да се прилага към производството по несъстоятелност, независимо дали длъжникът е физическо или юридическо лице, търговец или частно лице.....“*

Вносителите обаче не отчитат нормата на чл. 12 от Регламента-*„Настоящият регламент дава възможност да се образува главно производства по несъстоятелност в държавата-членка, в която се намира центърът на основните интереси на длъжника. Тази процедура има универсален обхват и цели включването на цялото имущество на длъжника.....“* Видно от мотивите на регламента, същият цели удовлетворяване на кредиторите, като в него никъде не се споменава понятието „несеквестируемост“, което е едно от основните във внесенения законопроект. Целите на регламента, са диаметрално противоположни от тези заложи в законопроект, който е внесен в НС, още в чл.1 е прокламирано: *„Европейският съюз си е поставил за цел да създаде пространство на свобода, сигурност и правосъдие“* Регламентът има задача и призвание, да ускори производствата по несъстоятелност, а не същите да се отлагат и бавят, поради празноти в законодателството.- чл.2 *“ Правилното функциониране на вътрешния пазар изисква презграничните производства по несъстоятелност да действат ефикасно и ефективно “*

В самия Регламент е посочено задължително участие на ликвидатор, в това производство. Изключително важна правна фигура, която няма никакво участие в представения законопроект. Фигурата на ликвидатора е лесно разпознаваема и в производството по несъстоятелност на търговските дружества, съгласно разпоредбите на Търговския закон, което производство би следвало да бъде взето предвид от Законодателя и при свръхзадължията на физическите лица, като бъдат отчетени, разбира се, спецификите на двете производства.

**Уважаема г-жо Председател на Народното събрание на Република България,
Уважаеми дами и господа народни представители,**

С оглед изложеното от нас в настоящото становище твърдим, че посоченият законопроект си поставя за цел да уреди обществени отношения с изключителна важност и социална чувствителност, поради това следва да бъде разработен на базата на широк диалог с всички заинтересовани страни, отчитайки установените в Република България принципи за равнопоставеност на участниците в процеса и справедливост.

Ние членовете на Асоциацията за отговорно небанково кредитиране изразяваме нашата категорична готовност да участваме в процеса по осъществяване на ползотворен и открит диалог при взаимно зачитане на правата и законоустановените интереси на длъжниците и кредиторите.

С уважение:

От името на АОНК

Заместник председател

(Константин Кръстев)

